

Välkommen till
informationsmöte om
Nationellt program för statligt
stöd till restaurering

Foto: Ola Jennersten

13 och 14 maj 2024
Jörgen Wissman och Marianne Wetterin

Spelregler

- Ha mikrofonen avstängd när du inte pratar.
- Ha gärna kameran på.
- Klicka på räck upp handen-symbolen eller skriv i chatten om du har en fråga.
- Undvik att skriva om tekniskt strul i chatten. Om du har problem - prova att gå ut ur mötet och in igen. Kontakta annars din it-support.
- Vi kommer att skicka ut presentationen.

Foto: Jan-Michael Breider

Statligt stöd för restaurering av ängsmark, betesmark och hamlade träd

- Förordning (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald. *Beslutad den 11 april.*
- Naturvårdsverkets föreskrifter (2024:3) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald. *Beslutad den 25 april.*
- Vägledning för programmet finns på [Naturvardsverket.se](https://naturvardsverket.se).
- Klimat- och näringslivsdepartementet kommer att fortsätta undersöka möjligheter till ersättning för övriga åtgärder i regeringsuppdraget:
  - hamling av lövträd,
  - naturvårdsbränning av ljunghed och gräsmark,
  - myrslätter.

Foto: Marianne Wetterin

Genomförda åtgärder 2023

Restaurering av ängsmark och betesmark

- **820 ha** har restaurerats i 197 områden. Kostnad 8 900 tkr (ca 11 tkr/ha).
- Ca 20 ha ängsmark, i övrigt betesmark.
- Vanligaste naturtyper: trädklädda betesmarker och silikatgräsmarker.

Naturvårdsbränning av ljunghed och gräsmark

- **87 ha** har bränts i 25 områden. Kostnad: 858 tkr (ca 9,9 tkr/ha).
- 16 gräsmarker och nio ljunghedar.
- Vanligaste naturtyper: kalkgräsmarker, torra hedar och silikatgräsmarker.

Hamling av träd

- **2 856 träd** har hamlats i 170 områden. Kostnad: 2 600 tkr (ca 910 kr/träd).
- Vanligaste trädarter: ask, lind och lönn.

Budget för ersättning till restaurering 2024

Fördelat till länsstyrelserna i januari:

- Restaurering av ängs- och betesmarker samt restaureringshamling: 13 000 000 kr.
- Hamling, naturvårdsbränning och myrslätter: 0 kr.
- Administration: 5 000 000 kr.
- Teknisk utveckling av ansökningssystem: 450 000 kr.

Foto: Marianne Wetterin

Ansökningar 2024

- Programmet kan öppna för ansökningar när länsstyrelserna känner sig redo.
- Den e-tjänst för ansökningar som länsstyrelsen tar fram kan tas i bruk för handläggning av ansökningar under 2025.
- Under 2024 får ansökningar ske på ett alternativt sätt hos länsstyrelsen.
- I år gäller pragmatisk hantering.
- Meddela NV om ni vill starta 2025 istället, så omfördelas årets överförda medel.

Ansökningar 2024

- Förslag ansökningstid:
1 juni – 31 augusti.
- Länsstyrelserna får själva bestämma om de vill ha kortare ansökningstid.
- Från 2025 ansökan tidigt på året.
- Några länsstyrelser föreslår system med intresseanmälningar i år.
- Länsstyrelserna har skapat ett nätverk.
- Kan länsstyrelserna hjälpa varandra?
- Kan inte bli helt rättvist i år.
- Grova prioriteringar möjligt.

Foto: Jörgen Wissman

Beslut om stöd och utbetalning

- Ersättning ges för högst 70 % av redovisade och godkända faktiska kostnader. Schablonersättning är inte möjligt enligt statsstödsreglerna.
- Sökande ska redovisa kostnader och få ersättning utbetalad minst en gång per år. Riktvärden för kostnader finns i vägledningen.
- Ersättning ska betalas ut senast den 31 december 2024.
- Bemyndiganden: 2024 kan beslut fattas för fem år, t.o.m. 2028. Trots att det står upp till åtta år i förordningen.
- Plan för restaurering:
  - en överenskommelse mellan sökanden och länsstyrelsen om vad som ska utföras och hur,
  - kan skrivas översiktligt och schablonartat,
  - kan följas vid slutbesiktningen och användas vid återrapportering till NV.

Beslut om stöd och utbetalning

- Minsta areal för restaurering av ängs- eller betesmark är 0,3 hektar.
- Minsta antal träd för restaureringshamling är ett lövträd.
- Restaureringshamling behöver inte vara så långvarig i alla fall.
- Slutbesiktning bör ske innan slututbetalning.

Förslag tidslinje för handläggning

- Ansökningsperiod,
- Grovprioritering av ansökningar,
- Fältbesök samt fortsatt prioritering,
- Upprättande av en plan för åtgärderna i samråd med sökanden,
- KommunikERING av beslut med villkor och plan till sökanden,
- Sökanden genomför åtgärder och/eller anlitar entreprenör som utför åtgärder och fakturerar efter utfört arbete,
- *Det sista året: Slutbesiktning av utförda åtgärder, ev. krav på kompletterande åtgärder, ev. krav på återbetalning av utbetalat stöd,*
- Sökanden redovisar och ansöker om utbetalning av redovisade kostnader,
- Handläggning av utbetalningsansökan för godkända kostnader,
- Utbetalning av ersättning till sökanden senast den 31 december.

Förordning (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

- 5 § Om uppgifter om ett stöd enligt denna förordning ska offentliggöras enligt artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, får stödet bara beviljas om företaget samtycker till offentliggörandet.
  - ska stå i ansökan att sökande godkänner detta.
- 7 § Stöd får lämnas till sådana företag som äger eller arrenderar den mark där åtgärden ska utföras. Stöd får även lämnas till företag som har medgivande från markägaren eller arrendatorn att utföra åtgärden.
  - sökande bekräftar genom att kryssa i en ruta i ansökan.
- 10 § Stöd får inte lämnas för en åtgärd som
  1. måste genomföras för att uppfylla en skyldighet enligt lag eller annan författning eller enligt villkor i ett tillstånd, eller
  2. har påbörjats innan beslut om stöd har fattats.

- 11 § Stöd får inte lämnas för en åtgärd som det har beviljats annat offentligt stöd för.
- 12 § Stöd får inte lämnas för en åtgärd som avser mark som har varit föremål för statligt stöd eller EU-stöd för
  1. skötselåtgärder inom fem år före ansökningstillfället, eller
  2. andra åtgärder som syftat till att bevara eller återställa biologisk mångfald inom tio år före ansökningstillfället.Länsstyrelsen får medge undantag från första stycket om det finns särskilda skäl.

Ansökan om stöd

- 14 § En ansökan om stöd ska vara skriftlig och lämnas in elektroniskt till länsstyrelsen i det län där de åtgärder som stödet avser huvudsakligen avses utföras. Ansökan ska innehålla de handlingar och uppgifter som behövs för att ansökan ska kunna prövas.

Länsstyrelsens prövning av och beslut om stöd

- 15 § Länsstyrelsen prövar ansökningar och beslutar om stöd. Naturvårdsverket beslutar om antalet prövningstillfällen per år och publicerar uppgifter om prövningstillfällena på sin webbplats.

- 16 § Vid fördelningen av stöd mellan ansökningar enligt 8 eller 9 § (*det vill säga restaureringshamling och restaurering av ängs- och betesmarker*) ska länsstyrelsen prioritera den eller de åtgärder som vid varje prövningstillfälle bedöms ha bäst förutsättningar att på ett varaktigt sätt uppfylla syftet med stödet.
- 17 § Vid fördelningen av stöd enligt 8 § ska länsstyrelsen prioritera åtgärder som bedöms vara viktiga för att bevara eller sprida arter som gynnas av att träd beskärs.
- 18 § Vid fördelningen av stöd enligt 9 § ska länsstyrelsen prioritera åtgärder som avses utföras på mark som
  1. bedöms vara viktig för att bevara eller sprida arter som gynnas av att marken betas eller slås,
  2. domineras av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till denna förordning och som påtagligt gynnas av att marken där de förekommer betas eller slås, och
  3. efter genomförda åtgärder bedöms kunna komma att domineras av sådana livsmiljötyper som anges i bilagan till denna förordning och som påtagligt gynnas av att marken där de förekommer betas eller slås.

- 19 § I ett beslut om stöd ska länsstyrelsen ange de villkor för åtgärdernas utförande som behövs för att tillgodose syftet med stödet, den period beslutet avser och den tidpunkt när de stödberättigande åtgärderna senast ska vara slutförda.
Ett beslut om stöd ska alltid innehålla ett villkor om att stödmottagaren ska ge länsstyrelsen tillfälle att på plats kontrollera utförandet av de åtgärder som stödet avser.
- 24 § Länsstyrelsen ska besluta att ett stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om
  1. den som har ansökt om eller beviljats stöd genom att lämna oriktiga uppgifter har orsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
  2. stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
  3. ett villkor för stödet inte har följts.
- 26 § Efter att åtgärderna i planen har slutförts ska länsstyrelsen i de fall det behövs på plats kontrollera utförandet av åtgärderna för att se att de har utförts i enlighet med villkoren för stödet.
- 29 § En stödmottagare är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i 24 § föreligger.

Naturvårdsverkets föreskrifter (2024:3) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

Naturvårdsverket har endast rätt att meddela föreskrifter om:

1. vad en sådan plan för åtgärderna som avses i 20 § ska innehålla, och
2. verkställigheten av denna förordning.

Föreskrifterna innehåller endast tre bestämmelser, varav två om innehållet i en restaureringsplan.

2 § En plan för beskärning av lövträd på eller i anslutning till jordbruksmark enligt 20 § förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald ska innehålla

3 § En plan för åtgärder som möjliggör att en igenvuxen ängsmark eller betesmark kan slå eller betas enligt 20 § förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald ska innehålla

Frågor?

Foto: Marianne Wetterin